

1444 VOR D.
Q. F. F. Q. F. S. S. T.

DE

PRINCIPIORUM
CHYMICORUM

NATURA ET INDOLE
EXERCITIUM ACAD. PHYSICUM,

Quod

FAVENTE SACRO SANCTO NUMINE,
EX Suffragio Ampliss. FACULT. PHILOS.

In Regia Universitate Patria, Aboënsi,

DIRECTORE,

UIRO CELEBERRIMO,

DN. M. PETRO HAHN,

Philos. Natur. Profess. Reg. Ord.

Τοῖς *sobrie* Φιλοσοφῆσι *ventilandum exami-*
nandumque placide offert

SAMUEL FLORINUS, H. F.

Austro-Finlandus.

Ad xv. Calendas Julias, Anni cl. lcc. xciii.

Horis & loco solitis.

Exc. apud JOH. LAURENTII WALLIUM.

Cam Linc

B. 1016

S.æ R.æ M.tis

VIRO

SUMMÆ FIDEI,

Reverendissimo in CHRISTO

Patri ac Domino,

**DN. JOHANNI
G E Z E L I O,**

S.S. THEOLOGIÆ DOCTORI CE-
LEBERRIMO, Amplissimæ Diœce-
seos Aboënsis PRÆSULI Eminentif-
simo, Consistorii Cathedralis ejusdem
PRÆSIDI gravissimo, ut & Acade-
miæ Regiæ PRO-CANCELLARIO
Magnificentissimo.

DOMINO & MÆCENATI
summo,

*Submissa mentis devotione æternum
suspiciendo.*

SALUTEM! ANNOS! FELICIA FATA!

REVERENDISSIME IN CHRISTO PATER
INTER MAGNOS PATRONOS MAXIME!

In tanta, quæ REVERENDISSI-
MAM TUAM AMPLITUDINEM
indies circumstat negotio-
rum publicorum copia, le-
vi hoc Exercitio Academico audeo i-
psam humilime interpellare; satis
certus propensum ejus in Musas ea-
rumque cultores animum, simplicitatem
& audaciam meam æqui bonique con-
sulturum. Nam cum innumera in Pa-
rentem meum, jam Senem, nostramque
domum, in me vero singularia & ma-
xima contulerit Beneficia REVERENDIS-
SIMA TUA EMINENTIA; ea sane ut o-
mnia grata mente agnoscimus omnes
& singuli, ita nec ego, pro tot Benevo-
lentia argumentis quod reponam aliud
habeo, quam hæc Academicæ Exer-
citationis primitias, *Principiorum Chymi-
corum naturam* & indolem qualiter qua-
liter repræsentantes, cum perfectam
hu-

hujus argumenti elaborationem nemo
fortassis à juvene sperare vel exigere
possit. Simplicitatem Styli, ejusq; pue-
rilem cultum Humanitas ac Indul-
gentia REVERENDISSIMÆ TUÆ EMINEN-
TIÆ reficiet & excusabit, ac ad majores
conatus addet animum. Ego in-
terea calidissimis votis Cœlum sagitare
nunquam cessabo, ut REVERENDISSIMA
TUA EMINENTIA felicibus animi juxta
ac corporis commodis undiquaque ad-
augeatur, in annos non pauciores, quam
omnes Athenæi nostri cives ingenui ex-
optant ardenter, quo studia nostra sub
tanti PATRIS Patrocinio felicissime flo-
reant. Sic voveo, sic precor, qui sum
maneboque

*Dum memor ipse mei, dum Spiritus hos regit
artus*

AMPLISSIMO REVERENDISSIMÆ TUÆ
EMINENTIÆ NOMINI

*Humiliorum obsequiorum cultor
devotissimus,
devotissimusq; alienus*

SAMUEL FLORINUS, H. F.

*Veneranda Dignitate, Celebritate Fama, Clari-
tate Nominis, insigni Eruditione & Pruden-
dentia Admodum Plurimumq̄ Reverendis,
maxime Conspicuis atq̄ Venerabili-
bus VIRIS:*

DN. M. HENRICO FLORINO,
Præposito & Pastori in Rimitodò gravissimo,
Genitori meo, quovis honoris amoris &
obsequii cultu reverenter Colendo;

DN. JOHANNI KECKONIO,
Pastori in Swittis oberuditionem & vigi-
lantiam æstumatissimo, Fautori & Everge-
tæ propensissimo, jugi observantia prole-
quendo;

DN. GEORGIO LAGO,
Pastori in Risto dinissimo, ob cæmia in
me merita ad cæeres honorando;

DN. SIMONI POLVIANDRO,
Pastori in Zealis meritissimo, Fautori &
Benefactori indubitatissimo;

DN. GABRIELI LAGO,
Sacellano in Risto/ Vigilantissimo, Affini,
fraterno semper affectu adamando;

DN. JOHANNI LAGO,
Verbi Divini ministro in Risto fidelissimo,
affinitatis jure itidem colendo;

SALUTEM & OBSERVANTIAM!

*Rimos bosce meos conatus, no-
mini alicujus insigniter de me
meriti inscripturus, distrabe-
bar à certatim concurrenti-
bus, tum veneratione Paren-
tis, tum aliorum etiam optime mihi cupi-
entium pia, uti decet, recordatione. In hoc
sententiarum divorcio constitutus, tanto me
difficilius expedivi, quanto plures exstiter-
e, qui me obligatum tenebant, Stetit tandem
sententia: Illique ut vitæ & studiorum Au-
ctori æternum devenerando; his, ut Musarum
mearum Promotoribus & Fautoribus
indubitatissimis, has ingenii primitias, in
nunquam oblitterandorum beneficiorum pignus,
& debite gratitudinis obsidem consecrare pla-
cuit; quas sereno, obsecro, suscipiatis vul-
tu, & Titulum Vestrorum Clarissimorum
& maxime conspicuorum Nominum instar
facis huic Tyrocinio pralucere patiamini.
Interea bene & longum Valetē! solitoqve
favore semper prosequimini*

Vestrarum Dignitatum

*Cultorem devotum
SAMUELEM FLORINUM.*

*Ad Virum Pereximium,
Eruditione & Modestiâ Præstantissimum,*

DN. SAMUELEM FLORINUM,

DE PRINCIPIS CHYMICIS Disputatione pu-
blica soletter differentem,

GRATULATIO.

Nonnulli *Exiguam* sui laboris
Sumunt materiam, eruditionis
Tantillæ specimen suæ id putantes;
Nec pauci *Nihilum* subinde chartis
Illevere suis, peritiores
Sic se simplicioribus videri
Cum credunt, studio quia huic inani
Non rarò immoriuntur usque gnavi.
Haud FLORINUS item suos labores
In rebus nihili locare tentat,
Sed de *Principis* notisque rerum
Disquirat *Chymicis*, scientiori
Felix ingenio, scopoque certo.
Quare comprecor undiquâque fausta
Auctori, pariter quoque instituto
Tali adgratulor! Hinc perennè vivat
Sospesque incolumisque, dêin beatus!

Id amici vover

PETRUS LAURBECCHIUS,
S.S. Th. D. & Prof. Ordinarius.

Natalium honore, virtutum cultu, & literarum laude Præstantissimo Juvени

DN. SAMUELI FLORINO,
Auctori & Defensori Dissertationis egregiæ de PRINCIPIS CHYMICIS, dexterissimo, Commiliti & Cognato suo
perdilecto

Ἦλον ἑΤΩΣΙΟΕΡΓΟΣ ἈΝΗΡ
ΠΙΜΠΛΗΣΙ ΚΑΛΙῆΝ

Μήποτε, ἔδ' ἀναβαλλόμενος δ' ἄ
ταισι παλαιοῖς

Αἰεὶ ἀμφοτέρω· Μελετῶν δ' αὐτός, τοὶ ὁ
φέλλεις,

Ἔργον, Φίλιαθ' ἐταῖρε καὶ ἀγχισεύς. Ἀμ
ἐρευνῶν

Νῦν ΧΗΜΕΪΑΣ ΤΑΣ' ἈΡΧΑΣ', Φυσιζῶος αἴα
Ἄς κρύπτει, ἰδέαν ρεα καλήν τῆς ἀρμονίας σοι
Μῦσαι μετρήσασσι. Καθηγήται σε αἰδαῖς
Ἑμνήσασσι. Τεῶ σὺ δεπυτ' ἐπιβάλλεο θυμῶ,
καὶ ἔτως παίνεσαι ὁ ἰάχ' ὀλβιοδαίμων,
αὐτὸς ἀμαλλοδέτης τὰ δαύματα κάρπια
σφῆξεις

L. Μά. gratulatur
DAVID ΣΥΝΙΩ.

VIRO - JUVENI

Pereximio, Ornatissimo, atq; Eruditissimo,

DN. SAMUELI FLORINO,

Optimi Parentis, Filio patrisanti, patriotæ, fautori & commiliti in sophorum castris mascule desudanti, jam

vero de *Chymicorum Principiis* feliciter disputanti:

Non minus convenienter, quam acutè canit Poëta:
Utendum est atate, cito pede præterit atas,

Et nunquam redeunt, qvi periere dies.

Proh, quam multos pœnitentia ductos, amissum juventutis florem, prætermisissam boni occasionem lacrimis expiassè, irritisqve votis depostulassè, dudum persensimus. *Verum sera in fundo parsimonia.* Serum est nimis, occidente sole, precario auream pueritiæ auroram, & matutinam juventutem revocare. Pervigilandum proinde, ne opportunitas subterlabatur, ne sit clepsydra juventutis nostræ exhausta ante, perquisitè *Scientiam cum Prudentia*, nobis quam per-

perquisivimus. *Vita brevis est, ars vero longa: ergo e somno, delectamentis, ab otiiis, imo quibuslibet occasionibus, aurei temporis portiuncula, sigillatim subsecanda. Quandoquidem: omne tempus perire, ait Plinius, quod studiis non impendimus.* Naucerus naufragus, potest iterum, aliam feliciorē navigationem tentare, damni dati cum recuperatione; at qui vel unicam deperdit horulam, damnum illud, ne postliminio quidem refarcire potest: *avolat namque irreparabile tempus.* Endymionēum somnum si edormiamus, liquidis inebriemur, voluptatibusve immergamur, si juvenili genio indulgeamus, quæso qui tunc studiis invigilemus, quomodo in senectutis horrore incalescamus, qua ratione, sparta nobis demandata, segnitie adornata, nos solemur? juvenia enim fugacius nihil, quæ ubi avolarit *calendæ Græcis* retrorsum redire sivevit. Tu vero, *Politissime FLORINE*, non in affaniis, non popino in popina, nec Sardanapali mollitie, neque bacchatim vixisti, neve lucar unquam adfectasti, ceu fucati asolent:

solent: verum pertinaci labore, indefesso studio, continuis lucubrationibus, juventutis tempus lucrificisti optato; quod evidenter evincit, Præsens Disputatio, lucernam olens, *Alchymistarum Principia* perscrutans, materia nequaquam e trivio desumpta, nec crambem recoctam nobis trivialiter obtrudis MI FLORINE, materia inquam, annis abhinc retro multis, forte an primis a Lycei nostri cunabulis, haud prelo impressa, si alioquin *OEdipodionides*. Gratulor ergo animitus Tibi Præstantiss. FLORINE, de singularibus ingenii tui dotibus, diligentia, industria, imò Disputationem tuam *ἐμμετόδως* conscriptam gratulor. Felix igitur cathedram ascende, felicior Te tuasq; defende, felicissimus nobis descende; ut tandem mediantibus hujusmodi *prodromis essentialibus*, ad honores *Academico-Philosophicos*, cum applausu ascendas, ceu auguratur ac

E flaminia Biernoënsi

d. 6. idus Maji

1693.

Gratanter congratulatur utus

occupatus

ERICUS INDRENIUS.

LECTORI CANDIDO PACEM!

Edro dignum est, *Leitor Amice*, quod pronunciat Magister subtilitatum Acutissimus Sciliger *Exercit. 1. ad Card. Ad sempiternarum rerum intellectionem, mentis nostra directa acies tam imbecilla est, quam ad solem intuemdum Nyctioracis oculus.* Effatum hoc si ulibi in scientiis locum habet, habebit sane in *Naturali*: quippe quæ ob rerum abstrusarum, quarum abditis scaturit mysteriis, ubertatem & amplitudinem, tam videtur obscura, ut si quis, in universo Naturæ Theatro constitutus, vel unicam Corporis Naturalis speciem accuratiori mentis perspicillo rimari vellet, in ea tantum deprehenderet Majestatis, cui indagandæ Nestoris vix sufficeret ætas: Hanc enim ipsam *Naturam rerum* contemplantur omnes, nulli penitus intelligunt. Verum, cum *δύσκολα τὰ καλὰ* plerumque soleant à *Docto* Judicari, difficultas hæc Veritatis Studiosos à Naturæ arcanis investigandis non arcere & avocare, sed ad amœnissima Philosophiæ Naturalis vireta visenda admonere & instigare debet. Cum itaque magnum hoc Maximi DEI donum, *Naturæ* videlicet *scrutinium*, cum ipsis *Rerum primordiis* mortalibus concessum,

intellectum Nostrum, horrendo Adami lapsu obtuscatum, justo veritatis pumice poliat ornetque, imo Nos, teste Apostolo, ad DEL Ter Opt. Max. *Bonitatem Sapientiam & Potentiam* ubertim agnoscendam, & venerandam excitet, stimulet, non mirum Tibi videbitur, LECTOR, & me hujus præstantia & jucunditate allectum, ex fragrantissimo Naturæ Viridario tenellam hanc herbulam, *Principiorum Hermetiorum naturam & indolem leviter adumbrantem*, carpsisse, quam sobriæ Tuæ censuræ in præsentia examinandam sisto; Suavitas enim & amœnitas cum apprime allificent; Quæso, quid suavius? quid jucundiusve? quam eorum, quibus, ut singula mixta, constat, quibus nutriamur, quibus reficimur, quæ indies haud secus oculis ac manibus versamus, naturam indagare? cum idem moneat utilitas, urgeat necessitas; inanem quippe operam cognitioni Mixtorum, horum notitia ignorantia pulvinari subdita, navat, quicunque navat. Difficultatem equidem non levem heic perorant Physicorum Scholæ, plenæ rixarum & contentionum in constitutione; querelæ in inquisitione, lubricitatis & inconstantia in asseveratione *horum Principiorum*. Hinc & alii, rem nobis ut enoderent, omnem moverunt lapidem, quamplurimi, & tamen *saxum in vertice collocare*
non

non valuerunt. Mihi vero, cum specimine aliquo publico simplices ingenioli mei profectus explicare vellem, de iis scribere placuit, quæ ansam præberent ulterioris discursus, non quidem, quod falso mihi persuaderem, in tam ardua & spinosa re (quæ multorum, heic nodum qui solvere tentarunt, ingenia defatigavit) omnes difficultates me vel emensurum, vel prorsus devoraturum, cum norim altioris hoc esse acuminis; sed ut, rerum Naturalium Scientiæ cupidus,

Quid valeant mentis vires, quid ferre recusent experiret. Quare si me ultra annos quid tentasse arbitraris, illud Poëtæ mihi calcaria addidisse scias!

Quod, licet deficiant vires, audacia certe Laus erit in magnis, & voluisse sat est. Nec te fugit, Lector Æquissime, neminem placuisse silendo; jure igitur suo hos ignorantia tenebriones, qui tacendo ruditatem palliare amant, arceat Scaliger: Exercit. 6. sect. 4. Annon desunt, inquit, circumscripti animi quorundam ac serviles, qui in tenebris ignavo marcescere otio, quam in luce ac pulvere cum labore versari malint? Quid enim turpius, quam ex omnium Rerum Domino atque Directore Intellectus nostro, efficere mancipium aliena libidinis? Hæc perpende, Lector Benevole, mihiqve pro Tuo candore Fave.

ΣΥΡ' ΘΕΩ!

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

SI unquam inter præclara & splendida DEI dona, humano generi concessa, aliquod sinisteris mortalium iudiciis, præter jus & fas fuit obnoxium, certe in primis & ante omnia, præsertim his exulceratis seculis, Chymicorum Principia fato illo premi, & tamen non opprimi, nemo fuerit facile, qui ambabus ultro non largiatur manibus. Inculta etenim plebis ruditas nihil celebrat, nisi quod facit ad salivam, seq̃ crasso fumo in oculos conjicit; quod namque foris non splendet, sed in abdito nobilitatem & ornamenta gerit sua, damnatur. Quod certe modernos hominum mores penitus introspicienti, multum admirationis parere non posse arbitror: nam quo quid nobilius subtiliusque, eo obscuriorum invidia, ignobilium & vulgarium malevolentia, plebejorum & ignorantia Magistrorum temerariis delirisq̃ iudiciis magis expositum, Scilicet, fœda seculi nostri labes est, irridere, explodere, damnare,

A

quic-

quicquid non protinus ad palatum. Facile dictu est, delirasse Hermetem, insanivisse Chymicos, sed contrarium probat Veritas, quæ nec ab Aristotelis, nec ab Interpretum dependet cerebellis, verum ex rebus ipsis, earumque Magistra experientia eruenda. Linquenda igitur hæc nuge Auctoribus suis, cum sciamus horum iudicia ab omni Sapientiae memoria jam dudum fuisse infamia. Ad sapientiorum confugiendum iudicia, apud quos hæc Principia merito baud exilem possident Majestatem. Una enim horum lampade plus cernit sedulus Naturæ indagator, quam vulgares fere omnes, aperto Sole. Et si, quod res est, fatendum, nulla otia in universo Naturæ amphitheatro, sit tantum, non sane plus utilitatis & oblectamenti pariunt, ac horum Principiorum scrutinium sobrium. Quare nec omnem nos perdidisse operam existimamus, ponendo aliquid studii in horum Principiorum natura paulo altius investiganda. Ad nostrum propositum vero ut proprius accedamus, primitus meminisse juvat, universam Naturam ordine gaudere. Quidni igitur & Ars, naturæ

turæ æmula? Quidni & cultor Artis ac Naturæ indagator? Cumq; bona Methodus forma seu anima Artis, quinimo Scientiæ ac cognitionis iter lucidum non immerito statuatur, galeam tibiæ & ocream capiti inducit, ut loqui amat Clariss. Sperlingius, rem, sine Methodo qui agit. Ne itaq; hoc nobis vitio vertatur, & tenebrosa salebrofaq; heic oboriantur devia, Ordinem certum, veluti lucernam præviam sequi gestit animus, in quo, præmissis horum Principiorum Definitionibus, Qualitates eorundem nobis erunt explananda, quod ipsum sequenti huic Theorematum decadi, ea lege inclusum volumus, ut cum Deo Bono, & Veritate Duce, altero Bonos Auctores, quid spondeant illi, altero vero oculo magnum Naturæ intueamur librum. Sine ulteriori ergo verborum apparatu,

Εν τῷ τῆ Θεῆ τῆ Τελευγίε Ὀνόματι!

Esto

§. I.

LEX Methodi est, quod in rebus proponendis & declarandis Reali cujuslibet materiei Definitioni Ὀνομαλογία seu

Consideratio Nominis merito præmitti de-
 beat, monente Platone: Δεῖ ἐξελάζειν τὰ
 ὀνόματα; Est enim à *Nominis* origine na-
 tura rei sæpius deducenda, cum voca-
 bula ipsarum rerum involucra sint; ic-
 circo & nos, quo feliciori pede tum in
 veritate adstruenda, tum in falsitate
 destruenda progrediamur, operæ pre-
 tium nos facturos existimamus, si *no-*
mina, rerum cortices primum dissolva-
 mus, ut eo facilius atque felicius ipso
 nucleo frui queamus. Tria autem,
 juxta Logicorum decreta, considerat
 ipsa ὀνομαλογία. I. Ἐτυμολογίαν, seu *Ori-*
ginationem vocis. Sciendum vero est, *Prin-*
cipia hæc *Chymica*, eatenus originem su-
 am debere ipsis inventoribus suis, *Chy-*
micis videlicet, qui *Naturam* non in li-
 bris, sed in Mundi theatro venantur.
 Est autem vox *Chymici* origine *Græca*, &
 deducitur à nomine χυμός *Succus*, quod
 derivatur a verbo χύω *Fundo*, vel χύμα
Fusum, hoc vero radicem agnoscit χέω vel
 χεύω, quod itidem *fundere* & *diffundere*
 significat, item *liquare* & *liquefacere*.
 Quam

Quam *Nominis* notationem non temere sortiti sunt *Chymici*: Solent enim artis *Chymicae* periti metalla durissima, è terræ visceribus effossa, *liquare* & in *succos fundere*; nequaquam ergo hallucinatus est Poëta, dum cecinit:

Conveniunt rebus nomina saepe suis.

§. II.

2. *Ἐπινομιὰν* quæ errorum genitrix semper existit, nisi enim voces, de quibus sermo est, ab *equivocationibus*, quibus substratæ sunt, liberentur, ingentes errorum cumuli inde nascuntur. Hos ergo ut evitemus, e re nostra fore ducimus, paucis heic vocabulorum præmittere *ambiguitates*. Quod itaque attinet ad vocem *Principiorum*, tenendum illa in duas classes dispesci a *Natura consultis*, quarum prior *Communia* considerat, posterior *Propria* sibi vendicat. *Principiorum Communiorum* quædam sunt (α) *Generaliora Materia sc. & Forma*, quæ omnibus corporum naturalium speciebus, tam *simplicibus* quam *mixtis* omnibus conveniunt, ad eorum & ipsis *Elementis*, nec

non hisce *Principiis Chymicis*, quæ etiam *principiorum*, licet non *generaliorum* nomine veniunt. Quædam (β) *Generalia*, utpote; *Quatuor Elementa*, quæ non *con-junctim* sumpta, *simplicibus*, *mixtis* tamen singulis singula, & per consequens etiam hisce *Chymicorum Principiis* (quæ nihilominus *principiorum* nomine gaudent) *materiei* adinstar insunt. Quædam (γ) *Specialia*, cujusmodi sunt tria hæc *Principia Chymica*: *Sal* videl. *Sulphur* & *Mercurius*, quæ *impræsentiarum* nostro famulantur instituto. Hisce *Principiis* non quidem constant *simplicia*, attamen in *omni corpore mixto* revera inveniuntur, quod ipsum inferius, *inviçtis* constabit argumentis. Et licet hæc *Principia mixta* sint (constant enim ex *quatuor Elementis*) *Principiorum* tamen nomine merito salutantur, respectu corporum *magis mixtorum*, & ex his constitutorum, cum & aliqua *Mixtis* superadant, quæ ex *Elementis* habere nequeunt, cum nec *Elementa* ipsa illis gaudeant *qualitatibus*. Quapropter nec valet illatio:

Quic

Quicquid est Corpus, principium non est. respondemus per regeftionem: Elementa sunt corpora, Mixtorum tamen principia sunt. Idem videre est in *Sanguine* nec non *Semine*, quod principium animalis dicitur, licet & *semen* & *Sanguis* corpora mixta sint. Nulla igitur est major syllogismi propositi, cum non fit absurdum, unum corpus compositum, alterius corporis magis compositi, quod etiam ab illo constituitur, principium statuere. Cum & ipse Philosophus, lib. *Metaph.* d. c. i. *Æquivocum* esse principii vocabulum doceat, tandemque concludat: *Omnibus principis esse commune, primum esse, unde aut incipiat, aut fiat, aut cognoscatur aliquid.* Unde nec hic, ubi quærentur principia, è quibus fiant, & unde has vel illas qualitates habeant corpora mixta, si principii vocabulum usurpetur, adeo peccari putamus, si tantummodo generalia à specialibus distingvantur: nam nec Principia hæc generalia esse contendimus, specialia tamen esse, & principia *sic* ordinis dicimus, quod nemo sanus inficias ibit.

Dan-

Dantur præterea & his *Principia Specialiora*, quæ *Propria* audiunt, singulis mundi *Speciebus* peculiaria; quot enim sunt *species corporum naturalium*, tot quoque sunt *principia, Specialissima* scilicet, quæ in singulis, pro varia *formæ* dispositione variant. Verum heic obiter notandum, per *Salem & Sulphur* nos hic non intelligere *mineralia illa fossilia, Sal* videl. *esculentum*, aut *sulphur vulgare*, quæ Indies nostris manibus teruntur; nec *Mercurium* hic intelligimus *communem*, quem vulgo ὑδάργυρον seu *argentum vivum* appellare consuevimus, in singulis autem hisce, per *Synecdochen Rhetorum*, *Speciei* nomen *genus* obtinet; non enim *Sal esculentus* tantum *Sal* est; sed & ille, quæ in *sinapi, allio, alumine, pipere, saccharo, aceto, melle* singulisq; *sapidis delitescentem* gustamus. Nec *Sulphur minerale* solum *Sulphur* est; sed & illud, quod in *naphta, bitumine, petrolio, antimonio, auripigmento, aromatibus, camerina, excrementis foetidissimis & similibus coloratis, inflammabilibus atq; odoratis* conspicimus, odoramus.

Nec

Nec aqua illa mineralis, seu Mercurius vulgi solus Mercurius est; verum omnis liquor spirituosus, nconstantiam mixtis concilians (ut jam cum Chymicis & loquar & sapiam) Mercurius ob subtilitatem appellatur. Imposuere autem Chymici Salis, Sulphuris & Mercurii nomina hisce suis Principiis, quia in nullis aliis corporum naturalium speciebus, Principiorum Chymicorum proprietates & qualitates, in tam excellenti gradu, ac in vulgaribus hisce tribus mineralibus vigere conspexerunt. Notamus hacde re quod monet Clariss: P. Severinus, in *Idea Med. Philosoph*: Cave, inquit, ne arbitraris cum hisce Sal commune, Sulphur & Mercurium vulgi intelligi, ex iis enim nullum corpus constituitur, cum sint individua in suo genere absoluta, unumquodque horum tria pariter in se Principia continet; habet enim Sal commune in se Sulphur vel oleum, Mercurium vel liquorem spirituosum, & adhuc substantiam quandam solidam & fixam, Salis naturæ propinquissimam; Similiter Sulphur vulgare liquorem continet, Oleum & Sal; Eodem

dem quoque modo Mercurius, liquorem habet, Oleum & Sal. Sed quia differentias trium substantiarum, ex quibus singula mixta componuntur, proprietates & conditiones in nullis totius naturae speciebus magis explicatas animadvertunt, placuit ex iis appellationes mutuari idque Philosophica auctoritate; si enim aliis conceditur figurarum & colorum externa similitudine nomina rebus imponere; quia inscitia eos accusabimus, qui actionum & proprietatum, ab essentia immediate fluentium, consonantiam imitati, ejusdem familiae rebus easdem appellationes accommodavere? EX hisce igitur praemissis judicare facillimum est, tria haec Principia Chymica non esse Salem, Mercurium & Sulphur vulgaria; at aliquid naturae purius ac simplicius, quod tamen analogia quadam Sali, Mercurio, Sulphuri communibus respondet, quare etiam Principia haec ab istis vulgaribus nomen suum mutuata sunt.

§. III.

3. Σουφουρίαν, quæ non parum etiam lucis nominali hujus rei considerationi foeneratur. Varias autem appellationes pas-

passim sortiuntur *Principia Chymica*:
Principia quippe *ουσαλινά* nonnullis di-
 cuntur; *Hypostatica Principia* malunt a-
 lii; sunt & qui *Spagyrica* salutant; Cla-
 rissimo Kippingio *Hermetica* audiunt,
 ab *Hermete Trismegisto* (de quo fufius tra-
 ctantem videsis Celeberrimum D. Sen-
 nertum, *lib. de Conf. & Diff. Chymicorum*)
 sed perinde est, quocunque demum
 nomine illa insigniamus, eodem res re-
 dit; *In verbis sumus faciles, modo res ipsas
 obtineamus.* Verum, cum *Naturalis Scien-
 tiæ* studioso nimio minus expediat in
Nominis notatione multis immorari (*res e-
 nim & realia* ejus erunt curæ) quare
 & nos, *res ipsas* consideraturi, hinc
 jam superledemus, missisque *nomini-
 bus*, recto hinc pede ad *realia* pergimus.

§. IV.

Heic è vestigio se offert ipsa *περυ-
 μα αλκυία*, in qua huius rei natura
 altius investiganda venit; Cum autem
Questio An sit? secundum statuta Logico-
 rum, semper necesse est, præcedat *Que-
 stio-*

stionem, Quid sit res? siquidem parum at-
 tinet laborare de re, de qua incertus sis,
 an detur? Non igitur abs re in primo
 statim limine hic quæritur: *Andentur hu-*
iusmodi Principia Chymica? Quod ipsum
 sequenti discursu adseverare non dubita-
 mus Non ignoramus mirandos esse *Nat-*
uræ thesauros, quos mirari facilimum,
 rimari autem & scrutari, heic opus,
 heic labor est; Quid tamen noster la-
 bor ad totius *naturæ* latifundium? est
 dolendum, tantam nec esse perditis-
 simæ huius mundi facis diligentiam, in
 naturæ operibus indagandis, quantam
 præterdit, quare & nunc *Veritatem*, quæ
 tamen in fundo posita est, in summa
 terra elui manu quærit, teste Seneca.
 Si autem qui sunt in *Naturæ* interiora
 penetrare qui laborant, *Chymici* sunt, ho-
 rum industria *Principiorum Chymicorum*
 secreta, plus quam *Oimmeriis tenebris* an-
 te oppressa, (unde nec de iis somniare
 quidem potuere alii) in lucem protracta
 sunt, nec mirum; hi enim, cernentes

se æque in mundi theatro constitutos
 esse ac majores, æque naribus, oculis,
 auribus, menteque præditos esse ac il-
 los, igitur nec illorum vigiliis se man-
 ciparunt; sed ipsam naturam rerum in
 ipso mundi theatro investigantes, pro-
 pria industria inventis, quæ deerant, ad-
 diderunt, manca supplerunt, & vana cor-
 rexerunt; præsertim cum viderent Vete-
 res, non sine egregiis confusionibus
 & contradictionibus omnes *mixtorum*
qualitates ad *qualitates Elementares* referre,
 cum tamen omnes in *puris Elementis* nul-
 lo modo deprehendere liceat, nec enim
ignis purus, nec *aër*, nec *terra*, nec *aqua pura*
saporibus, *odoribus*, *coloribus* similibusque per
 se gaudent, igitur nec *mixtis* has *quali-*
rates, quibus, nec ipsa *pura* vestita sunt,
 largiri queunt; hoc autem cum cerne-
 rent *Chymici*, subolfecere alia adhuc *mi-*
xtis inesse *principia* ad quæ dictas has *qua-*
litates tutius & propius referre possent;
 nec sine ratione: si enim horum naturam
 sine præconceptis opinionibus accu-
 ratius pensitaverimus, fores in natura hic

referatas magna cum gratitudine fa-
 tebimur. Pro affirmativa igitur horum
 veræ sententiæ primo argumentamur:
*Ubi dantur novæ & peculiares operationes,
 quæ ad Elementorum qualitates referri neque-
 unt, ibi quoque dantur novæ & peculiares
 qualitates; Atque in Corporibus mixtis dan-
 tur novæ & peculiares operationes, quæ ad
 qualitates Elementorum referri nequeunt,
 Ergo in Corporibus mixtis quoque dantur novæ
 & peculiares qualitates. Adhuc: Ubi dantur
 novæ & peculiares qualitates, quæ in
 Elementis, puris non deprehenduntur, ibi
 quoque datur nova & peculiaris Essentia, ab
 Elementis maxime distincta; Atque in corpo-
 ribus mixtis dantur novæ & peculiares
 qualitates, quæ in Elementis puris non de-
 prehenduntur, Ergo in corporibus mixtis quod
 datur nova & peculiaris essentia ab Elementis
 maxime distincta. Major utriusque syllogismi
 est immotæ veritatis. Prioris: Quia om-
 nis effectus semper præsupponit causam pro-
 ximam, & operatio rei, omnium Logico-
 rum consensu, arguit ipsam rem; ubi e-
 nim proprietas rei gliscit, ibi quoque
 proprium adesse Subjectum cordatorum
 nemo*

nemo reclamatur. Nec non posterioris, cujus tamen certitudinem, præter illa, quæ allata sunt, ex hoc Peripateticorum absurdo probamus: Absurdum enim est, dicunt, dari accidens sine subiecto. Ratio est; quia accidentis esse, est inesse. si jam darentur qualitates peculiare sine Essentia peculiari, sua sponte hinc sequeretur, dari in natura rerum accidens extra subiectum, quod ἀλογον, quod ἄβρον. Ergo. Quod vero attinet ad Minorem, est & illa in propatulo, quod ipsum, præter dicta, sequentibus patebit: Dantur quippe in Corporibus mixtis novæ & peculiare operationes & qualitates, Saporis videlicet. Odoris, Coloris & Inflammabilitatis, quæ ad Elementorum purorum qualitates referri nequeunt; nullus etenim Sapor aëri puro, nullus igni, nullus aquæ, nullus terræ puris, per se & ex se inest; nullum Odorem ignis, nullum aër, nullum aqua, nullum terra pura de se spargunt; Coloratus non est ignis purus, nec terra, nec aër, nec aqua pura in se & ex se colorata sunt, nec denique

que *Inflammabilitas* igni, nec aëri, nec terra; nec aquæ puris competit. Ratio hæc est: quia aër, terra, aqua & ignis, utpote *pura Elementa*, in se & ex se ne minimam quidem habent potestatem ad istos *effectus* producendos. Notum enim est, nullam *substantiam creatam esse immediatum suarum actionum principium*, sed *quicquid agit substantia creata, agit per suas qualitates*: Ignis, aër, aqua aut terra si essent proportionata, ad hæc *Odorum, Colorum, Saporum & Inflammabilitatis operationes* in corporibus mixtis causandas, agerent utique hoc per suas qualitates; At falsum est *Consequens*; quia nec *Elementorum qualitates*, cujusmodi sunt: *Caliditas, humiditas, frigiditas & siccitas* *per se & ex se* aptæ sunt ad hujusmodi *effecta* producenda, ut fusius infra patebit; falsum igitur & erit *Antecedens*. Remanet ergo *Principiorum Chymicorum qualitates, Odores sc. Colores Sapores & Inflammabilitates* ad ne unum quidem *quatuor Elementorum* referri posse; Cum
 pro-

*proprium non excedat suum subiectum, ἰδιὸν
 ὃ ἀλλῶν εἶναι ἰδιὸν ἀδύνατον.* Unde sequi-
 tur dari hujusmodi *Principia Chymica*,
 cum prorsus infallibilis veritatis sit re-
 gula Logicorum, quæ dicit *proprietatem*
restari de suo subiecto. Alterum ar-
 gumentum, quo invictis prorsus ratio-
 nibus probatum imus dari *Principia Chy-*
mica, desumptum est ex *Analyse* corpo-
 rum naturalium, cum ex effato *Physi-*
corum satis superque constat, *nihil omnino*
perire; hoc enim si fieret, daretur *vacuum*,
à quo abhorret natura; verum, cum cor-
 rumpuntur corpora, *resolvuntur* tantum-
 modo, & abeunt in sua *principia*, ex qui-
 bus conflata sunt *mixta*. Ex hisce igitur
resolutionibus hunc in modum colligi-
 mus, in *corporibus mixtis* dari *Principia*
Chymica: In quæ *resolvuntur corpora mixta*,
ex iis quoque constant; Atque, non tantum in
Elementa, verum etiam in *Principia Chymica*
resolvuntur corpora mixta; E. non tantum
ex Elementis, verum etiam ex *Principiis Chy-*
micis constant. Major tantæ est certitudi-
 nis, ut in dubium revocari nequaquam
 B possit;

possit; hujus quippe *Canonis* immoto nititur fundamento: *In quæ quid resolvitur, ex iis constat. Minoris infallibilitatem sensus & experientia cum ratione conjuncta adstruunt. Cum etenim corrumpitur hoc vel illud individuum mixtum, primo omnium in partes resolvitur, quæ rursus in hæc Principia Chymica, Sal nim. Sulphur & Mercurium, & hæc demum in ipsa Elementa, ex quibus singula mixta constant, abeunt. Hoc quoque innuit Basso, dum ait: Compositum naturale non primo resolvitur in prima illa Elementa; sed in partes quasdam naturam inter se discrepantes, quarum singule species rursus in alias multiplices dividuntur, & hæc tandem in minutissimas conciduntur. Primam illam & ultimam concisionem præter propter largiuntur omnes, mediam igitur, quæ nos maxime ferit, probamus: Cum enim resolvitur cadaver cujuscunque demum mixti, Odorem de se spargit molestum; unde is? num ibi nudus Odor? nequaquam; accidens quippe Odor est, quod sine suo subjecto nunquam est, subjectum igitur ut*

ha-

habeat *cui insit* necessum est; quodnam illud? Num *Elementa*? nequaquam, cum jam in præcedentibus evictum *Elementa*, quippe quæ *simplicia* sunt, *per se* hujusmodi *qualitatibus* non gaudere; Num ergo *Principia Chymica*? Omnino, & quidem *Sulphur*; scilicet, exhalant e cadavere equi, bovis, hominis vel cujuscunque *mixti* inter alias, *atomi Sulphurea*, in tanta parvitate, ut visum fugiant, adeoque & captum *vulgi*, nos vero, magis de *substantiis*, quam *accidentibus* sollicitos, adeoque non solum *Odorem*, verum & ejus *subjectum*, cui *necessario inesse* debet, heic pensitantes, latere nequit; *Sulphur* enim $\pi\acute{\alpha}\nu\theta\epsilon\nu$ $\delta\epsilon\upsilon\lambda\alpha\iota\acute{o}\nu$ est *omnis Odoris*, *ubicunq;* ergo *Odor est*, *ibi non potest non adesse Sulphur*. Hoc testatur vel minima *Sulphuris* particula, quæ accensa, maximum per totam domum spargit *Odorem*. Idem dicendum est de *Sale*; ut enim *omnis Odor à Sulphure*, sic *omnis Sapor à Sale*, quippe qui *primarium subjectum omnis Saporis*. Hoc videre est in *omnibus mixtis*, præcipue vero in *magis sapidis*, quamdiu *salita* sunt, conser-

vantur à corruptione (*Salis* quippe &
haec virtus est, ut intima mixti penetret, &
putrefactionem prohibeat) cum autem *Sal*,
per atomos minutissimas egressus est, é
vestigio Saporem amittunt & corrum-
puntur; cum vero nonnihil Sa/is hisce
cibariis iterum aspergimus, hujus be-
neficio à putrefactione conservantur,
denuoque gratum in illis gustamus Sa-
parem; ubi Sapor de proprio suo subjecto
Sale testatur, ubique enim Sapor est, i-
bi Sal est. Nec Salis virtutes negabunt il-
li, qui cepas & raphanos secant, docebit
quippe illos morsus oculorum, quem sen-
tiant, aliquid, præter Elementa, cepis
hisce raphanisque inesse, quod ipsorum
oculos ferit: Elementa enim pura, per se
ejusmodi qualitatibus prædita non sunt,
siquidem nec caliditas, nec frigiditas, nec
humiditas, nec siccitas hujusmodi effectus
& operationes præstare potis est, ab u-
no igitur Principiorum Chymicorum est, &
quidem à Sale; nam cum scinduntur
raphani & cepa, egrediuntur ex iis atomi
Salis, quæ raphanos secantium oculos mor-
di-

dicant; Et hæc igitur qualitas Salem mix-
 tis inesse arguit. In hilce, & similibus
 singulorum mixtorum resolutionibus, una
 cum Sale & Sulphure, per suas atomos
 exspirat Mercurius, tertium Chymicorum
 Principium, de quo necessum quidem
 habemus fateri cum Experientissimo
 D. Sennerto, essentiam ejus summe lati-
 tare; non tamen exinde licet inferre,
 hujusmodi spiritum seu liquorem spirituo-
 sum non dari, licet non in oculos incurrat,
 cum nec Elementa pura, nec animalium
 spiritus sensuum ministerio hauriantur. Quid
 autem dicendum de fumis & vaporibus,
 qui è terris & aquis potissimum exhalant?
 numnam in illis aliqua Principiorum Chy-
 micorum reperiantur vestigia? Maxime;
 id quippe indicant sensus, quotidiana lo-
 quitur Experientia; foetent enim vapores,
 & oculos vexant fumi, quod nequaquam
 pura præstant Elementa, talium expertia
 qualitatum; hoc vero faciunt Principia
 Chymica, unde etiam liquet Salem, Sul-
 phur & Mercurium in fumorum vaporumque
 effluviis, haud secus ac in reliquis mixtis,

revera inesse. Exactissime autem hæc omnia demonstrant ipsi Chymici (quorum opera in his rationum labyrinthis ceu *Ariadnes filo* utimur) illi etenim singula mixta, durissima etiam *Metalla & Mineralia*, in sua principia, è quibus conflata sunt, solvere queunt, in cuiusmodi resolutionibus, non tantum quatuor Elementis, verum etiam tribus hisce Principiis Chymicis, Sale nim. Sulphure & Mercurio singula mixta constare ὁμογενῶς ostendunt. Hoc ipsum indigitat Basso his verbis: *Vix ulla res est*, inquit, *ex qua non eliciant* (Chymici) *tres naturas valde inter se differentes, quarum, quæ subtilior est, & volatilior, spiritum vocant, seu Mercurium; quæ vero crassior & pingvior, oleum & Sulphur appellant; quæ vero omnium maxime fixa, ex imis veluti partis cuiusque penetrabilibus ultima educitur, Sal illis nuncupatur.* Patiamur ergo heic Chymicos sensibus suis abundare, & exactissimis illorum demonstrationibus fidem adhibeamus, sensus enim dimittere in iis, quæ sensibus manifesta sunt, & rationes quarere, infir-

firmitas intellectus est. Non abs re igitur Celeberrimus monet Sennertus: nulla hic *demonstratione* opus esse, sed potius *sensu*, & si Chymicus, ait, dixerit illud, quod fumi specie elevatur esse Sulphur, Mercurium, istud Sal aliquod volatile, non aliquod meteorum: cur sensibus fidem derogem, & Chymicis ac Metallorum coctoribus, quibus talia usitatissima sunt, non credam? Imo credunt omnes Medici, qui ea pro iisdem etiam usurpant, pro quibus à Metallurgis venduntur. Certe, sensibus hic fidem derogare, & demonstrationes postulare, à pignora Agnovitas est. Et hoc qui facit, idem facit, ac qui piscatori, qui lucium se cepisse dicat, carpionem vel cancrum cepisse Syllogismo persuadere conetur: imprimis cum effectibus res tales naturas suas facis prodant, & proprietatibus suis se manifestent. Lib. de Cons. & Diss. Chym. cum Gal. & Arist. Regerunt vero hostes Principiorum Chymicorum, illa in hujusmodi resolutionibus, ab aliorum mixtorum admixtione plane seincera & libera exhiberi non posse, adeoque non esse vere talia, pro quibus venditantur. Verum, hoc nihil refert,

cum hæc Principia nec seorsim à DEO creata sint, sed tantum *in mixtione*, extra quam nec dantur, non enim sunt species Mundi, sed in hunc finem, ut una cum Elementis, materiam reliquis mixtis præbeant, producta sunt; Præterea datur instantia ad Majorem: si enim quæramus ab illis, unde norunt singula mixta quatuor Elementis constare? illico recurrunt ad eorum resolutiones; nam, inquirunt, resolvuntur in Elementa; nullibi tamen pura Elementa monstrare queunt; multo igitur minus incumbit Chymicis, sua Principia pura exhibere, cum nec Elementa à mixtis libera cernere possimus, quæ tamen, non tantum *in mixtione*, verum & extra eandem vere existunt, hæc vero Principia non secus; sufficit ergo horum naturam in mixtis, in quibus maxime vigent, indigitasse. Hæ itaque rationes omnes, quas jam in medium attulimus, omnem dubitandi materiam nobis adimunt hac de re, num scilicet dentur hæc Principia, nec ne? cum adeo constanti muniantur veritate, ut citra omnem controversiam

fiam, ab *æquis* rerum *Censoribus* uno consensu facile admittantur ac recipiantur, quare nec pluribus illorum *existentiam* probare necessum ducimus; *Cum* sapienti, ut loquitur *Comicus*, *dictum* sat sit.

§. V.

Evoluta sic *Questione* *est* *est*; recto jam tramite pedem promovemus ad *alteram*, quæ habet *ti* *est*; *Describuntur* autem *Principia* hæc communiter hunc in modum: *Principia Chymica* sunt corpora naturalia mixta, speciebus concreta, ut mixtorum, concurrentibus tamen *Elementis*, sint *materia*, peculiariumque operationum causa. In data definitione *Generis* vicem obtinet *Corpus naturale, mixtum*, & quidem jure suo, eum fit *genus proximum*, *latius* tamen *definito*. Quod sint *corpora*, non moramur; sunt enim *Substantia*, *materia* & *forma* *constantes*. Sed excipiunt: *nullum principium esse corpus*; verum, valet hoc de *principiis generalissimis*, utpote: *Materia* & *Forma*, quæ hæc *Principia* esse non contendimus, (quod jam supra in *Homonymia vocis* indigitavimus) sed *specialia tantum*, & *prin-*

cipia sui ordinis, respectu videl. aliorum corporum magis mixtorum, & ex his compositorum; cum nihil absurditatis implicet hoc, licet corpus aliquod minus mixtum, statuatur principium alterius corporis magis mixti, quod etiam ab isto constituitur: declaratur hoc exemplo Elementorum sanguinis & seminis, quæ etiam corpora sunt, & tamen principia aliorum corporum dicuntur, absque ulla contradictione; Diversus quippe considerandi modus, omnem tollit contrarietatem. Plura de his supra consule §. II. Sed dicat quis: Corpora quidem esse hæc Principia, a Chymicis tamen producta, adeoque non naturalia, sed artificialia. Verum, falsum est, hæc Principia Chymicorum arte producta esse; Ea namque artificialia sunt, quæ ipsam formam, in mente artificis prius conceptam, ab artifice accipiunt: at cujus artificis est, formas rerum naturalium producere? nullius sane, hoc sibi reliquit natura; eliciunt illa tantum ex mixtis, non fabricant, inveniunt

solum, non vero efficiunt hæc corpora Chymici. Nec nobis heic necessum est ad *analysin Chymicam solam* fugere, tanquam aliunde horum Principiorum existentia probari non possit; habemus, præter id, quod operatio rei hic, in singulis mixtis, arguat rem ipsam, habemus, inquam, resolutiones naturales, in fimo, fumo, vaporibus & singulorum mixtorum cadaveribus, quæ ad oculos monstrant illa dari; nihil minus igitur sunt, quam artificialia hæc Principia. Mixta quoque sunt, ad horum enim constitutionem concurrunt Elementa, ex quibus, non secus ac alia mixta conflata sunt; verum mixta prima sunt, & hoc ratione materia, in forma etenim hac compositio Physica locum non habet, cum illa majoris sit simplicitatis; in Elementa quoque, quibus originem debent, resolvuntur hæc Principia; mixta igitur sunt, non tamen simpliciter, peculiare enim formas, per quas suas exerunt operationes, æque ac Elementa statim in prima creatione, à Creatore acc-

cepere. *Differentia* heic petitur à qua-
 tuor rerum naturalium *Causis: Efficiente sc.*
Materia, Forma & Fine. Quæ licet singulæ
 in *definitione* expresse non nominentur, ne-
 quaquam tamen *excluduntur*, sed omnino
subintelliguntur. *Causa* igitur *Efficiens*
Principiorum Chymicorum, & quidem *Uni-*
versalis, eaque omnium *Principalissima* est
 DEUS Ter Opt. Max. qui illa in *εξανα-*
μέρω creationis, cum & in *singulis mixtis*,
 ex *Elementis* varie permixtis creavit, &
 unicuique horum *propriam suam formam*,
 per quam sunt, *distinguntur*, *operantur* &
denominantur, æque ac omnibus rerum
naturalium speciebus indidit: Ut igitur
 nullum corpus sine *materia & forma* exi-
 stere voluit solers rerum *Natura*, ita
 & *hujus Auctori* ne unicum quidem *mix-*
tum, quod *hiscè Principiis* careret, produ-
 cere placuit. *Particulares proxime* ho-
 rum *Principiorum Causa*, eaque *Principales*
 sunt alia *Principia Chymica*, quæ, ut *agen-*
tia particularia, per *vim illam prolificam &*
potentiam sese multiplicandi ac propagandi,
 quam *mediante semine*, haud secus ac alia
mixta,

mixta, statim cum primo universi ortu, à Creatore accepere, jam æque ac illa se multiplicant, & per traducem propagantur, sibiqve simile gignunt. Cum enim res crearet DEUS Opt. Max. verbo, ut verbis utar Celeberrimi Dan. Sennerti, Elementa miscuit, & mixtis suas formas peculiare & seminales mutationes indidit, atque ita cursum Naturæ per propagationem specierum in individuis conservat & tuetur. Materia ex qua Principiorum Chymicorum sunt quatuor Elementa, ignis, aër, aqua & terra, ex quibus varie mixtis, æque ac omnia corpora composita, conflata sunt hæc Principia. Constat hoc ex horum Principiorum analysi, tam Chymica, quam mere naturali, ubi ad oculum videre est, illa re solvi in liquorem aqueum, pulverem terrestrem, aëreos flatus & igneos fumos. Materia vero omnium proxima est ipsum principium seminale, à DEO omnium Creatore, in prima rerum creatione, hisce Principiis inditum, mediante quo propagantur, sibiqve simile gignunt. Proprias quoq; Formas, à formis Elementorum omnino distin-

distinctas, per quas constituuntur, suasque exercent operationes, habent singula hæc Principia Chymica: utque ex formis Elementorum, illorum profluunt qualitates: caliditas, frigiditas, humiditas & siccitas; ita ex Principiorum Chymicorum formis, horum virtutes: Odores, Sapores, Colores, Inflammabiles & hujus generis operationes, quæ ex Elementis eorumque qualitatibus demonstrari nequeunt, deducendæ. Et licet hæc, ut & aliarum rerum naturalium formæ, plene & plane nobis notæ non sint, hinc tamen earum existentia non est neganda; cum à nostra ignorantia, ad rei negationem non liceat argumentari; & ignoremus licet τὸ πῶς, quales sint, novimus tamen τὸ ὄν, illas nim. in natura rerum revera dari; quod satis superque arguunt qualitates & operationes, quæ a materia procedere non possunt. Causa Finalis, propter quam creata sunt Principia Chymica, est vel Principalis, vel Minus principalis. Illa efficientem respicit, hæc vero ab officio horum Principiorum desumitur. Est autem Principalis Principiorum
 Chy-

Chymicorum Finis Gloria Divina illustratio,
 cujus gratia totum hoc mundi Systema à DEO Altissimo creatum, in hunc diem conservatum & ad Universi occasum usq; conservandum est. *Minus principalis,* isq; *particularis* in definitione geminus innuitur. *Unus:* ut ex hisce *Principiis qualitates quaedam virtuales* (quarum beneficio peculiare in mixtis operationes, ab istis *Elementorum tangibilibus, caliditate sc. humiditate, frigiditate & siccitate omnino discriminatæ, cernuntur*) tanquam ex propriis proximisque suis *principiis* depromantur, utq; peculiarium operationum in ἀποδείξει Medica, nec non in extracta tinctura Chymica, cause existant. *Alter:* ut hæc Principia, varie inter se permixta, sub *Elementorum* insimul concurrentium involucro, pro varia variarum formarum determinatione, materia & corpora diversarum specierum, in regno animali, vegetabili & minerali constituent. Hic non inconvenienter quæritur: *Utrum in numerum specierum mundi accersenda sint hæc corpora, cum sub-*
stan-

stantia audiant, adeoque subsistendi polleant robore? Negamus nos hanc questionem, his præcipue moti rationibus; quia, licet hæc Principia proprias suas formas, per quas sunt, quod sunt, habeant, adeoque suo genere perfecta sint; nunquam tamen separatim, verum in & cum aliis corporum mixtorum speciebus existunt, quare nec plane sincera puraq; Chymicis, multo minus nobis, arte quamvis Dædala eliciantur, obvia sunt; corpora enim illa, quæ Metallorum coctores nobis exhibere solent, ab omnium aliorum mixtorum admixtione plane libera non sunt, & hæc est ratio, cur certas mundi species non constituent hæc Principia: cum immediate mundum non integrent, sed mixtum saltem intrent; non enim sui, sed alterius, corporis videlicet mixti causa, ad quod constituendum concurrunt, condita sunt Principia Chymica.

§. VI.

Qualitates Principiorum Chymicorum investigaturi, non equidem ignoramus, easdem multis Adversariorum, maxime vero Interpretum arietibus, ast fractis sane

sane cornibus pulsari: Censent *be*
 nihil præter *Elementa*, varie inter se
 permixta in *mixtis* revera inesse, qua-
 re & omnes *corporum mixtorum contempe-*
raciones & operationes Elementis, eorum-
 que *qualitatibus* attribuunt, utque quod
 volunt, obtineant, & *hec Chymicorum*
Principia è foro Physico radicitus extir-
 pent, nescio, quot non petunt principia,
 quot non implicant *contradictiones*, quot
 denique non obruuntur *confusionibus*;
 proprioque ferro jugulum stringunt.
 Placet unum alterumve notasse, ut cui-
 vis constent illorum *deliria*. Primum i-
 gitur est, quod proferunt *adversa par-*
tis Patroni: *Aër*, inquam, *ignis*, *aqua* &
terra, licet in se & sua natura non sint sa-
 pida, odorata colorata aut inflammabilia;
 possunt tamen mixta hujusmodi *qualitates*
 recipere. Conantur hoc probare exem-
 plo *Anime*, ut enim illa, dicunt, quam-
 vis ipsa *quantitatis* omnisque *corporeæ* *mo-*
lis experta, *quantitatis* tamen, ipsiusque *cor-*
poris efficiens causa merito salutatur; ita
 nec ab *mili* ratione *Elementa*, ipsa licet

harum qualitatum expertia, Odores tamen, Colores, Sapores & Inflammabilitates recipere omnino posse. At, quis illos heic, vel lippientibus oculis toto cœlo deviare non videt? Unum incertum falsumq; per aliud eiq; imo magis incertum, & in rerum natura falsissimum illustrare & probare non verentur: Corporis & Quantitatis Efficientem Animam esse prætendunt; quasi vero anima ex eo, quod neq; corporeum, neq; quantum ante erat, jam corporeum quid & quantum facere posset? nequaquam: id ipsum, quod & corporeum & quantum prius revera fuit, certo modo saltem determinare, animæ officium est. Nec valet hic argumentatio à simili, cum simile non probet rem, verum antea probatam tantummodo declaret, illustrioremq; reddat; incumbit igitur illis præprimis probare suum assertum, Elementa videl. hujusmodi Odores, Colores, Sapores in mixtis efficere posse. Argumentamur nos ex adverso: Quod nec ipsa habent Elementa, mixtis dare non possunt; At has qualitates, nec ipsa ha-

*habent Elementa; E. has qualitates mixtis
 dare non possunt. Major fundatur in hac
 regula Scaligeri: Nihil est in re quapiam
 quod vel actu, vel potestate non fuit in suis
 principiis. Minoris certitudinem lux
 veritatis experientia probat, confirmat
 ratio. Nec sibi quis persuadeat, Ele-
 menta id virtualiter præstare posse, no-
 vimus quippe rerum virtutes non esse ma-
 jores ipsarum rerum essentia; ab Elemento-
 rum formis igitur cum fluant qualitates
 eorum, non possunt ultra vires, ab illis
 datas, operari; non enim temere licet
 ad virtutes recurrere, rationibus e-
 vincere debent hujusmodi virtutem in-
 esse Elementis, non absque ratione gratis
 asserere. Nec existimandum has qualita-
 tes in mixtis oriri ab Elementorum contempe-
 ratione; mixtio enim accidens est, quod
 ex sese non potest aliquid producere,
 nisi id in principiis miscibilibus actu in-
 sit, adeoque novas vires non procreat,
 sed vires priores saltem unit conjun-
 gitque. Ipsi quoque Adversarii, ingratis
 licet, convicti tamen fateri necessum*

habent, has *qualitates ex Elementis* demonstrari non posse, ut tamen hæc *Chymicorum Principia* funditus evertant, frustra *Chymicos* nova *Principia* comminisci ajunt, cum nihil novi præter nomina dicant; *Nullum alium*, inqvunt, *usum nominum ista novitas* habet, quæ quod jam intricata obscurentur, quæ clarissima intelligi potuerant ante: terræ proprietates Sali, aquæ Mercurio, aëris Sulphuri suo tribuerunt *Chymici*, idque unice hanc ob causam, ut plus aliis sapere viderentur. Ita natura è suo cerebello judicant superficiales illi Naturæ scutatores; verùm, fallunt & falluntur, dum *mixtorum idia simplicibus* ferunt accepta. Multa dicunt, sed pauca probant. Suum cuiq; tribuendū, nec, quod *formæ* unius est proprium, alteri inconsulto adscribendum: cum nihil agat ultra virtutem suæ speciei; sed ut res se habet *in essendo*; ita se habeat *in causando*, necesse est. Et quis, ratione & sensibus præditus, non agnoscit differentiam inter *Salem & terram*? vident omnes *aquam* liquefacere *Salem*, *ignem* vero vicissim e-

un.

undem coagulare, quod terra nunquam patitur. *Aqua & Mercurialis Spiritus Chymicorum* longe differunt, *qualitatibus* quippe occultis gaudet hic *Spiritus*, in super & *Spirituosus* est, quod de *aqua* nemo dixerit. *Aëriæ* *qualitates* eadem sunt ac *Sulphuris Chymicorum*? nihil minus; ingens discrimen est inter hæc singula: Quis unquam dixerit *aëra* *Odores* gignere, *mixta colorata* reddere, quæ singula præstat *Sulphur*? Num & *inflammetur aër*, quod *Sulphur* facit? quid unquam absurdius? hoc si procederet, jamdudum totus orbis deflagrasset. Confundunt ergo *Interpretes Philosophi* illa, quæ maxime à se invicem discriminari voluit *Natura*; quippe quæ *Elementa*, utpote *simplicia* suis, hæc quoque *Principia*, uti *mixta* suis, ab *Elementorum* maxime distinctis vestire voluit *qualitatibus*, utque ab *Elementorum formis*, illorum, ita à *formis Principiorum Chymicorum*, horum profluunt *virtutes*, quæ nequaquam minoris æstimandæ erunt ac *Elementares*. Sunt autem *Qualitates Principiorum Chymicorum accidentia*,

a formis istorum promanantia, & actionibus ac passionibus inservientia. Genus Qualitatum Principiorum Chymicorum facimus accidentia, & quidem non sine ratione, cum & Qualitas accidentis species sit. Differentia hisce tribus absolvitur; Subiecto adequato, Causa proxima & Fine. Subiectum harum Qualitatum est vel denominationis, vel informationis. Subiectura Quod, seu denominationis harum Qualitatum sunt ipsa Principia Chymica, Sal, Sulphur & Mercurius. Subiectum Quo, seu informationis sunt horum Principiorum forma. Causa efficiens proxima, unde resultant hæ Qualitates, est Salis, Sulphuris & Mercurii Forma, ab Elementorum formis maxime distincta. Certum denique respiciunt Finem hæ Qualitates: veluti enim Elementares Qualitates suorum Subjectorum, ita hæ quoque Qualitates Principiorum Chymicorum actionibus & passionibus inserviunt; mediantibus enim hisce Qualitatibus operationes suas exerunt hæ Principia. Recensentur autem Qualitates Principiorum Chymicorum vulgo quatuor: Saper, Odor, Color & Inflammabilitas.

§. VII.

§. VII.

Saporem definit Aristoteles, quod sit *Qualitas corporis mixti, à sicco terrestri in humido aqueo per calorem generata.* Ast quam absurde, perspiciat facile, ingenius rerum æstimator, qui opera naturæ sobrio iudicio considerat. Quid enim *calor?* quid *siccitas terra?* quid *humiditas aquæ* ad productionem *Saporis?* cum nec *terra,* nec *aqua* ipsa, utpote *pura Elementa,* gaudeant *Sapore;* insipida quippe corpora *simplicia* singula sunt; *Calor* denique *accidens* est, quod, *ex se,* ne minimum quidem *Saporis* producere potest; & si hic aliquid præstat *calor,* ut *Sapor* gustanti perceptibilis tantum evadat, efficit, non vero *Saporem* in re sapida constituit, cum *Sapor* revera suo *subjecto* semper insit, licet à nullo gustetur, *accidens* quippe cum sit *Sapor,* à suo *subjecto* nunquam separatur, *accidentis enim esse, est proprio subjecto inesse, extra quod impossibile est dari accidens.* Et si, ex eorum sententia, in *Sapore* vincit *humidum,* cur *siccissima,* utpote: *carro-*

phylli, piper & zingiber, peracri lin-
 gvam *Sapore* perstringant? dicant for-
 te & hæc per humorem *Sapida* reddi,
 cum salivoso lingvæ humore madefi-
 ant; sed distinguant hi inter *dispositio-*
nem organi, & ipsius *objecti constitutionem.*
 Manifestatur saltem *Sapor* in re sapida,
 dum illa lingvæ beneficio humectatur,
 non vero formatur; cum *Sapor* nun-
 quam non suo *subjecto* insit, ut modo
 dictum. Cur etiam *humida siccitatis* pla-
 ne expertia, ut: aqua pura, & juscula
Sale non condita *Sapore* careant, si *hu-*
miditas aquæ, Sapores gignere posset? Hinc
 igitur patet *Salem πικρῶν δεικνὺν esse o-*
mnis Saporis; quia, si aquæ & jusculis
 prorsus insipidis, vel modicum asper-
 gatur *Salis,* illico gratissimum in illis
 gustamus *Saporem.* Credunt quidem per-
 plurimi *ignem* tantis præditum esse viri-
 bus, ut *terram* in *Salem* convertere, & con-
 sequenter *Sapores* causare queat; sed deci-
 piuntur sane, qui his nugis fidem adhi-
 bent. Separatur tantummodo *Sal* virtute
ignis à particulis terrestribus, qui ante
 im-

impuris inerat, nequaquam vero generatur; si enim *ignis*, *terram* excoquendo, *Salem* gigneret, non tanta esset penuria *Salis*, quantam jam experimur omnes: & *terra*, & *igni* (DEO Laus) abundat nostra Patria, haud lecus ac exoticæ; si jam *ignis* ope, *terra* in *Salem* mutari posset, non esset nobis necessum, tanto sumptus & vitæ sæpius dispendio, è tam longe distitis regionibus, ad nostras oras *Sales* adferre. *Salem* quoq̃, non eadem copia omni *terra* inesse, ejus coctores satis testantur. Nec ergo à sicco terreno, in humido aqua, per *ignis* calorem Sapor generatur; cum nullus inveniatur Artifex, qui vel minimum Saporis per calorem à terra depurata, undisque limpidis immixta producere possit: Et posito, quod Saporem è terra elicere queat: ille Sapor terra ortum non debet; terra etenim simplex est, hujusmodi qualitatis omnino expers, à Sale autem est, quicquid in illa Sapidum est, cum nec terra, nec reliqua Elementa nobis pura unquam exhiberi possint;

impura enim *nostra terra* est, quæ, non
 reliqua modo *Elementa*, sed & *Salem*,
Sulphur & *Mercurium* in se continet;
 quicquid ergo in se *Saporis* habet, hoc
 ex proprio *Saporis* *subjecto Sale* habet:
 Ubicunque enim *Sapor* est, ibi *Sas* est,
 & vice versa; ut, quicquid *Sale*, aut
Spiritu salino careat, insipidum plane sit,
 sui que gustum nulli exhibere possit.
 Hinc est quod *Saporis* expertia sint om-
 nia *simplicia*, ipsa quoque *Elementa*, in
 se & ex se prorsus insipida sunt, cum *Sa-*
saporis *subjecto Sale* careant, *mixta* corpora
 sola *Sale* gaudent, non vero *simplicia*, id
 enim contrariatur eorū simplicitati, si a-
 liquid ex miscibilibus participarent, tum
 quippe, non *simplicia*, sed maxime *mix-*
ta forent, quod absurdum. Ut ergo non
 cæteris miscibilibus, ita nec *Sale* con-
 stant *simplicia*, & per consequens omni-
 quoque *Sapore* destituuntur. Omnes itaque
Sapores privato quodam jure *Salibus* ad-
 scribimus, *Saporumque* discrimina *Salium*
 diversitati originem debere, nobis per-
 sua-

sivalum habemus; *Sapores* enim pro
Salium diversitate semper variant.
 Cumque in re ipsa non fundetur *Sa-*
poris definitio prior, illam, cum pace
 tamen suorum, merito rejicimus, &
banc Qualitatem corporis mixti à Sale, ad
rerum differentias lingue representandas o-
riri, firmiter concludimus.

§. VIII.

Odorem ex sicco sapido, cum humido con-
 temperato, caloris opera exsurgere, cum
 suo Antesignano contendunt Aristote-
 lici; verum prorsus inconsiderate. Quem-
 admodum enim *Sapor* nullus vel à
sicco, vel à humido; ita & inde Odor nul-
lus, quomodocunque tandem siccum cum
humido contemperetur. Et si siccum
Odores gigneret, utique *ignis & terra,*
 quæ *Elementa siccissima* sunt, *odoratissima*
 quoque essent, quod tamen falsum, cum
 nec *ignis, nec terra, per se* vel minimo
 gaudeant *Odore: si vero ex humido ori-*
retur Odor, utique Elementorum humi-
dissima aqua, omnium maximum de se
 spar-

spargeret *Odorem*, quod tamen æque ab-
 sonum; cum tam *aqua*, quam cætera
Elementa cuncta, pura si considerentur,
 omni prorsus *Odore* destituantur. Sed, *in*
Odoribus humido debere prævalere siccum, a-
 junt, *sicuti in Sapore dominatur humidum; ubi*
enim multum humiditatis, ibi parum Odoris,
 dicunt. Contrarium vero probat ipsa
 experientia: Quæ etenim *humidissima*
 sunt; vel *fragrantissimum*, ut, *vina re-*
centia; vel *fœtidissimum*, ut: *urina &*
excrementa putrida, Odorem spirant;
 quæ vero maxime *sicca* sunt, utpote *a-*
rena, nec non *ficci & marcidi flores*,
 ex quibus *Sulphur* maximam partem
 jam exhalavit, omni carent *Odore*. *O-*
dorum quoque materiæ, præter *humio-*
dum & siccum, adjiciunt *Sapidum*; quid
 autem *sapidum*, quatenus tale est, ad
Odores, cum nec idem agnoscant *subje-*
ctum? *Subiectum* enim *Saporis* *Sal* est,
Odoris autem *Sulphur*. Quod vero res
Sapidæ plerumque etiam *Odorate* sunt,
 fit hoc ob *Sulphuris & Salis* in *mixtis*
 conjunctionem, unde non licet collige-
 re

re, *Odorem à Sapore* ortum trahere, cum aliud hujus *subjectum* sit, à *subjecto* ejus plane diversum. Porro, *calorem* quod concernit, præstat ille, non ut *Odor* sit, sed ut perceptibilis solum sit; attenuandi enim laxandique vi præditus est *calor*, hujus igitur beneficio in auras liberius spargitur *Odor*, non vero generatur; cum & hic proprio suo *subjecto* temper inest, licet nec *calor*, nec quis eundem odorans adfit: hoc igitur tantum hic efficit *calor*, ut facilius ab organo odoratorio percipiantur *Odores*; *Efficiens* etenim *Odoris* ipsa *Sulphuris forma* est, quæ omnes *Odores* causatur & efficit. *Adequatam* ergo *Odoris subjectum sulphur* est, quod & exinde liquet: quia *Chymici* singula *mixta*, *Sulphuris* subtractione inodorata reddere possunt; præterea & nusquam datur *Odor absque Sulphure*, quare nec *Elementis* puris ullus inest *Odor*; si autem quis in illis forte occurrit, ex *Elementis* non est, verum à *Sulphure*, qui in illis nunquam non latet. Quare & *Odor* nobis est

est *qualitas corporis mixti, orta à Sulphure, ad rerum differentias olfactui sistendas.*

§. IX.

Ut in *Odoribus & Saporibus*, ita & in *Coloribus* describendis hallucinantur Peripatetici. Hos enim *ex commistione perspicui cum opaco pullulare* dicunt; sed frustra; cum tota *Natura* ejus exemplum nullum præbeat. *Aër* sane *perspicuus est, & terra opaca* satis; horum autem mixtura ne *Argo* quidem, aut *lynceis oculis* prædito, *Colorem* objectat; Veluti enim *Sapore & Odore*, ita *Colore* quoque singula destituuntur *simplicia*. Quod autem videntur *cælestia corpora*, id non à *Colore* habent, verum à *luce*, *lux* etenim *primarium objectum visus est*, absque qua nec *Color* videri potest; unde tamen non licet inferre, *lumen esse Causam Coloris*, *lumen* enim, non ut fit *Color*, sed saltem, ut *actu* videatur efficit, cum etiam noctu *revera existat Color*, quamvis, lumine absente, à nullo videatur. Poëta vero dicens:

----- *rebus nox abstulit atra Colorem,*
 vel

vel ad captum vulgi loqui voluit; vel
 ad hunc *effectum, essentiam Coloris* inse-
 quentem, *visibilitatem* sc. *Coloris* respe-
 xit: Videlicet, existant licet *Colores* æque
 noctu ac interdiu, in tenebris tamen se vi-
 sui sistere nequeunt. Quid enim ab-
 surdus, quam si quis *visibilitatem* dixe-
 rit *essentiam esse Coloris*? quod sponte
 sua exinde flueret, si *Color* nec existe-
 ret, quando non videtur. Est quoque
Color in intima corporis colorati solidi-
 tate, etsi oculis nunquam usurpetur.
 Nec potest *lumen* causare *Colorem*; *Color* e-
 nim *accidens reale* est, *lumen* vero *ac-*
cidens intentionale; impossibile autem est
accidenti intentionali producere *accidens a-*
liquod reale; *Causa* etenim semper *nobi-*
lior erit causato. Constat autem *Colo-*
rem esse accidens reale, quia sem-
 per proprio *Subiecto*, *Sulphuri* inest, a quo
 nunquam separatur; ubicunque ergo
Color est, ibi necessario etiam ejus *περὶ*
τοῦ δελφίνου, *Sulphur* erit, & contra.
 Unde enim, quæso, tinctura adamantis,
 hyacinthi & rubini, nisi à *Sulphure*?
 pro

pro cuius varietate variant quoque *Colores*; *Sulphur* enim auri, argenti, cupri, cæterorumq; metallorum certos, & ab aliis distinctos exhibet in flamma *Colores*. Non igitur absque ratione statuimus, has *Colorum varietates*, in corporibus mixtis, ad rerum differentias oculis representandas, è *Sulphure* efformari.

§. X.

Inflammabilitatem denique ob siccitatem & raritatem rebus competere volunt Conimbricenses: verum & hoc gratis; cum ipsa res contrarium loquatur. Videmus *res humidas* flammam concipere, *siccas* vero & *raras* non item. *Oleum*, *naphtha*, *vinum*, *Sulphur* liquefactum, nihil minus *siccæ*, ignem excipiunt. *Aër*, *pumex*, reliquæ papyri combusti *rarrissima* sunt, & tamen accendi nequeunt. Hinc facile quis elicit, quam bene has Corporum mixtorum *qualitates* descripsit Aristoteles; scilicet, talis fundamenti quicquid superstruxerat, corrui, Persvasum sibi habuit Philo-

losophus, nihil in *mixtis* præter *Elementa* reperiri, ex quibus omnes mixtorum affectiones, sed frustra, deducere conatus est, & hinc tot absurda. Vanas igitur heic vanorum opiniones res ipsa detexit, aliterque rem habere, Naturam non frigide rimantibus suggestit. Quorum & nos vestigia calcantes, ex cordato Scaligeri monito: *Ab exemplis Naturæ petendas esse rationes nostras, non ratiunculis Naturam subvertendam arbitramur.* Ut ergo *Odores & Colores*, sic omnes *Inflammationes Sulphuri* adscribit Natura, absque quo nulla fieri potest *Inflammatiō.* Sulphuris igitur & hic virtus elucet, sine cujus ope nec ligna calefactioni, nec candelæ & lampades illuminationi serviunt. In ignibus quoque fatuis & similibus non *accenditur*, quippe qui *inflammari* nequit; sed *primarium subjectum omnis inflammationis, ipsum Sulphur.* Non igitur hæc *mixtorum Qualitas siccitati & raritati Corporum;* verum non secus ac *Sapores & Odores,*

tertio huic Chymicorum Principio Sulphuri
 originem debet. Atq; hæc, pro ratione
 instituti, de Principiorum Chymicorum na-
 tura & indole, ea, qua fieri potuit bre-
 vitate, in præsens dicta sufficiant; in
 quibus non paucas relictas esse dubita-
 tiones novimus: Quid autem mirum?
Multa nescientes de multis dubitare necessū est.
 Ad Te igitur in portu redeo, Lector Ami-
 ce, qua par est observantia contendens, ut
 æquam de his sententiam feras; cumque pagellas
 hæc a corruptis maleferiatorum quorundam
 judiciis & calumniis immunes polliceri non
 potuerim, Tibi illas defendendas dicare volui;
 ut si habeant Thrasones, nec Patronibus de-
 situantur. Qvod si obtinero, totus Ti-
 bi devinctus ero: Illos vero nec
 lingua dignor, nec calamo.

TANTUM.

Προς Φώνοιοις Ευχαριστικῶν.

*Ad Juvenem optima spei, natalium splendore,
eruditionis laude, morumq; concinnitate
maxime conspicuum,*

DN. SAMUELEM FLORINUM,
amicum meum singularem, quia sincerum,
dum Disputationem de Principiis Chymicis,
proprio Marte contextam defendebat.

Castalidum cultor, Musarum verus Alu-
mnus,

Florea progenies, Pieridumq; decus;
Pallas quem pergit largis Aganippidis undis
Humectare suis, Magnus Apollo simul:
Ingenii prompti foetum committere luci
Contendit dextro ritè labore suo,
Inquiri doctè gradium fundamenta rerum
In Chymicis laudes hinc referet meritas.
Ausibus hisce Tuis adsit divina potestas,
Comprecor ex animo! sic bene cuncta fluent.

JACOB. FORSTERUS.

Si properas tales Australis Finnia a-
lumnos
Parnassi scamnis concedere, habebere
semper

Tu